

**ODPIS**

Sygn. akt VIII U 1762/15

## WYROK

**W IMIENIU**

**RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 31 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodniczący SSR del. do SO Maciej Nawrocki

Protokolant st. prot. sąd. Magdalena Pelz

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2016 r. w Poznaniu

odwołania **W. L.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

z dnia 20 marca 2015r., znak: (...)

w sprawie **W. L.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

o emeryturę

**zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu prawo do emerytury w wieku obniżonym z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 1 marca 2015 roku.**

/-/ Maciej Nawrocki

## UZASADNIENIE

**Decyzją z dnia 20 marca 2015 r.**, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.; dalej: ustawa emerytalno-rentowa) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43), po rozpoznaniu wniosku złożonego w dniu 9 marca 2015 r., odmówił W. L. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca wykazał 25 lat i 8 dni okresów składkowych. Ponadto uwzględniono do stażu pracy w szczególnych warunkach 11 lat, 2 miesiące i 11 dni, przypadające w okresie od 1 lutego 1979 r. do 11 kwietnia 1990 r. z tytułu zatrudnienia w (...) S.A. Natomiast nie zaliczono do pracy w szczególnych warunkach okresu od 1 sierpnia 1973 r. do 31 stycznia 1979 r. z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...) – P. (dalej także: (...)), ponieważ brak jest świadectwa pracy w szczególnych warunkach, a z przedłożonych dodatkowych dokumentów nie można jednoznacznie ustalić przynależności resortowej zakładu pracy oraz czy praca w szczególnych warunkach była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wobec powyższego organ rentowy stwierdził, iż wnioskodawca nie wykazał co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. /vide decyzja w aktach ZUS/

Dnia 29 kwietnia 2015 r., w formie i terminie przewidzianym prawem, **W. L.** złożył odwołanie od powyższej decyzji. Uzasadniając odwołujący podniósł, iż w okresie od 1 sierpnia 1973 r. do 31 stycznia 1979 r. był zatrudniony w (...) jako monter rurociągów okrętowych na wydziale W-23. Zgodnie z wówczas obowiązującymi przepisami było to zatrudnienie w szczególnych warunkach. Pomimo zwrócenia się do pracodawcy o potwierdzenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, otrzymał informację, iż (...) nie dysponuje pełną dokumentacją jego zatrudnienia i nie można potwierdzić takiego zatrudnienia. Odwołujący wskazał na świadka, z którym pracował w jednym zespole i który może potwierdzić okres pracy w szczególnych warunkach, a który przeszedł na emeryturę wcześniejszą w związku z pracą w szczególnych warunkach. /vide odwołanie k. 2 akt/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację prawną i faktyczną zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji. /vide odpowiedź na odwołanie k. 4-6 akt/

### **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

W. L. urodził się dnia (...) Nie jest członkiem OFE.

Odwołujący legitymuje się okresem ubezpieczenia wynoszącym na dzień 31 grudnia 1998 r. 25 lat + 0 m-cy + 8 dni okresów składkowych.

bezsporne

Wnioskiem z dnia 9 marca 2015 r. odwołujący zwrócił się o przyznanie prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym i to z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Do wniosku dołączył:

- świadectwo pracy w warunkach szczególnych z dnia 8 czerwca 2011 r. wystawione przez (...) S.A., poświadczające pracę w szczególnych warunkach w okresie od dnia 1 lutego 1979 r. do dnia 11 kwietnia 1990 r. (11 lat + 2 m-ce + 11 dni),
- zaświadczenie z dnia 28 listopada 2014 r. wystawione przez H. (...) S.A., poświadczające zatrudnienie w okresie od dnia 1 sierpnia 1973 r. do dnia 31 stycznia 1979 r. na stanowisku montera rurociągów okrętowych w pełnym wymiarze czasu pracy,
- oświadczenie z dnia 30 stycznia 2015 r. złożone przez J. O., w którym wskazano, iż W. L. był zatrudniony w (...) na wydziale W-23 montażu silników okrętowych jako monter rurociągów w okresie od dnia 1 sierpnia 1973 r. do dnia 31 stycznia 1979 r. i pracował razem z nim w jednym zespole.

Decyzją z dnia 20 marca 2015 r. organ rentowy odmówił przyznania odwołującemu prawa do emerytury, ze względu na brak wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach – organ rentowy odmówił uwzględnienia do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu od dnia 1 sierpnia 1973 r. do dnia 31 stycznia 1979 r.

dowód: wniosek i decyzja w aktach organu rentowego

W okresie od dnia 1 sierpnia 1973 r. do dnia 31 stycznia 1979 r. W. L. był zatrudniony w Zakładach (...) – P., w pełnym wymiarze czasu pracy, przy czym co najmniej od maja 1974 r. na stanowisku montera rurociągów okrętowych.

Odwołujący pracował w na hali montażu w oddziale rurowni. Jest to hala, w której przygotowywane są instalacje rurarskie, później montowane na silnikach okrętowych. W. L. zajmował się na tej hali gięciem rur, ubijaniem w nich piasku, gięciem na ciepło i na zimno. Następnie je montował, tj. spawał lutem twardym i przykręcał rury do silnika.

Montował także przewody doprowadzające do smarowania łożysk. Prace przy próbach były prowadzone równocześnie z pracami nad elementami orurowania. Odwołujący uczestniczył przy wszystkich próbach silników w hamowniach. Sprawdzał czy silnik dobrze smaruje, czy jest woda. Usuwał na bieżąco stwierdzane usterki. Próby silników wykonywano, gdy wszystkie części były już zamontowane. W czasie prób silniki były poddawane oporowaniu aby

zobaczyć jak pracują. Po próbach silnik ponownie był rozbierany na części, tak aby można go było przetransportować. Sam silnik ważył 700 ton. Próby silników odbywały się 4 razy w miesiącu. Silnik początkowo chodził na 25% mocy, następnie na 50% i na końcu na 100% mocy. W czasie prób wylapywano usterki, niedomagania, wycieki paliwa. Próba jednego silnika trwała 5 dni. Silnik pracował tak długo aż pojawiła się usterka. Wówczas był on wyłączany i usterkę usuwano. Na hali było specjalne urządzenie, które imitowało opory jakie daje śruba okrętowa. Chciano w ten sposób sprawdzić czy silnik ma prawidłową moc. Natomiast między kolejnymi próbami były wykonywane prace przy budowach następnych silników. Wszystkie prace były prowadzone w jednej hali, a pomieszczenia były oddzielone tylko ścianką. Odwołujący pracował w jednej brygadzie z J. O..

J. O. był zatrudniony w (...) w okresie od dnia 2 sierpnia 1965 r. do dnia 25 lipca 2004 r. W okresach od dnia 15 października 1966 r. do dnia 23 kwietnia 1968 r. i od dnia 5 maja 1970 r. do dnia 30 czerwca 1998 r. pracował jako ślusarz w hamowniach przy próbach silników okrętowych. Świadek pracował w jednej brygadzie z odwołującym. Dnia 25 lipca 2004 r. pracodawca wystawił świadkowi świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym wskazał, iż w okresie od 15 października 1966 r. do 23 kwietnia 1968 r. i od 5 maja 1970 r. do 30 czerwca 1998 r. pracował jako ślusarz (wykonywał prace w hamowniach przy próbach silników okrętowych), natomiast w okresie od 1 lipca 1998 r. do 28 lutego 2003 r. pracował jako mistrz (dozór inżyniersko-techniczny), a od 1 marca 2003 r. do 25 lipca 2004 r. na stanowisku montera dwusuwowych silników okrętowych. W oparciu o powyższe świadectwo organ rentowy decyzją z dnia 10 października 2008 r. przyznał świadkowi emeryturę przy obniżonym wieku emerytalnym od 21 listopada 2008 r.

dowód: akta osobowe odwołującego (k. 14) i świadka (k. 12); akta emerytalne świadka (k. 18); zeznania świadków: J. O. (k. 25v-26), M. S. (k. 52v-53), R. T. (k. 53); zeznania odwołującego (k. 26)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dokumentów, zeznań świadków oraz zeznań odwołującego.

Sąd uznał za wiarygodne w całości **dokumenty** zabrane w aktach organu rentowego oraz aktach sprawy albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień i w przepisanej formie. W szczególności Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty dotyczące zatrudnienia w Zakładach (...) – P. znajdujące się w aktach sprawy. Autentyczność i wiarygodność dokumentów nie była kwestionowana przez strony, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu zatem na dokumentach tych oparto ustalenia faktyczne.

Sąd uznał za spójne i konsekwentne **zeznania świadków** J. O., M. S. i R. T.. Świadek J. O. potwierdził fakt pracy odwołującego w hamowniach przy próbach silników okrętowych, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od dnia 1 sierpnia 1973 r. do dnia 31 stycznia 1979 r. w (...). Świadek zapamiętał, iż odwołujący tak samo jako on rozpoczął pracę w sierpniu i pracowali następnie w jednej brygadzie. Świadek zaznaczył również, iż nazwa stanowiska pracy odpowiadała wykształceniu jakie dany pracownik posiadał, a nie faktycznie wykonywanej przez niego pracy. Ponadto J. O. potwierdził, że w okresach zatrudnienia w w/w zakładzie widywał odwołującego w trakcie wykonywanych przez niego obowiązków oraz wskazał, iż odwołujący w tym czasie pracował w pełnym wymiarze czasu pracy. Za wiarygodne Sąd uznał również zeznania świadków M. S. i R. T.. Świadców nie posiadali wiedzy odnośnie faktycznie wykonywanej pracy przez odwołującego, a opierali się wyłącznie na wiedzy wynikającej z jego akt osobowych. W oparciu o dokumenty zawarte w aktach osobowych zostało również sporządzone zaświadczenie z dnia 28 listopada 2014 r. Zeznania M. S. pozwoliły stwierdzić brak precyzji terminologicznej w dokumentacji pracowniczej odwołującego – w świadectwie pracy wystawionym dnia 31 stycznia 1979 r. stanowisko pracy odwołującego określono jako „ślusarz”, podczas gdy co najmniej od maja 1974 r. odwołujący pracował na stanowisku „montera rurociągów okrętowych”.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał **zeznania odwołującego**, które tworzyły zwartą i logiczną całość oraz korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie, w tym z dokumentami oraz zeznaniami przesłuchanych świadków. W sposób przekonywujący i rzeczowy odwołujący wyjaśnił na czym polegała jego praca montera silników spalinowych.

### **Sąd zważył, co następuje:**

Przyznawanie emerytur dla osób urodzonych tak jak odwołujący po 31 grudnia 1948 r. reguluje art. 184 ustawy emerytalno - rentowej.

Zgodnie z tym przepisem emerytura przy obniżonym wieku przysługuje ubezpieczonym, którzy łącznie spełnią poniższe wymogi:

- mężczyzna osiągnie wiek lat 60,
- w dniu wejścia w życie ustawy, czyli na dzień 1.01.1999 r. posiada:
  - a) okres składkowy i nieskładkowy w ilości co najmniej 25 lat,
  - b) z czego co najmniej przez 15 lat wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a jeżeli przystąpił – złoży wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na rachunku za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

Bezsporne w niniejszej sprawie było to, iż:

1. odwołujący w dniu 4 lipca 2014 r. ukończył 60 lat,
2. na dzień 1.01.1999 posiada 25 lat stażu ubezpieczeniowego,
3. nie przystąpił do OFE.

Sporne natomiast w sprawie było to, czy odwołujący legitymuje się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych – organ rentowy nie uznał bowiem okresu zatrudnienia od 1 sierpnia 1973 r. do 31 stycznia 1979 r. z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...) – P.. Natomiast poza sporem pozostawało to, iż odwołujący udowodnił 11 lat, 2 miesiące i 11 dni pracy w szczególnych warunkach, przypadające w okresie od dnia 1 lutego 1979 r. do dnia 11 kwietnia 1990 r. z tytułu zatrudnienia w (...) S.A.

Zatrudnienie w szczególnych warunkach czy w szczególnym charakterze interpretuje się tak, jak to było wymagane w przepisach dotychczasowych do nabycia emerytury w obniżonym wieku. Przepisami dotychczasowymi w rozumieniu art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalno-rentowej jest rozporządzenie z dnia 7.02.1983 r. wraz z załącznikiem.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia z dnia 7.02.1983 r. okresami pracy, uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zgodnie z § 1 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7.02.1983 r. – rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami".

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r., okresy pracy w szczególnych warunkach, na podstawie posiadanej dokumentacji, stwierdza zakład pracy w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Jednakże, judykatura pozwala na dowodzenie w inny, niż wskazany w § 2 ust. 2 rozporządzenia, że praca była wykonywana w szczególnych warunkach. Jak bowiem wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r. III UZP 5/85, LEX nr 14635 w postępowaniu przed okręgowymi zakładami pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia z zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentów dotyczących takiego zatrudnienia. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków nie jest dopuszczalne w postępowaniu

przed organem rentowym (teza powołanej uchwały SN). Jak wskazał bowiem Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 27 maja 1985 r., Sąd jest uprawniony do przeprowadzenia dowodu ze świadków na okoliczność takiego zatrudnienia – jeżeli okaże się, że jest to konieczne dla wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy. Dowód z zeznań świadków podlega ocenie Sądu na tle okoliczności sprawy i treści zebranego materiału dowodowego. Nie można bowiem – podkreśla SN – przypisać ustawodawcy zamiaru, ażeby tak istotne kwestie, mające wpływ na ustalenie prawa do świadczeń emerytalno – rentowych, powierzył tylko zakładom pracy, skoro jest notoryjnie znane, że zakłady pracy często nie posiadają dokumentacji z uwagi na upływ czasu, reorganizację lub zniszczenie z innych przyczyn. Prowadziłoby to w wielu przypadkach do przyznania pracownikom, którzy byli zatrudnieni w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze, zaniżonych świadczeń, a nawet pozbawienia świadczeń. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84, LEX nr 14630 oraz w uchwale z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, LEX nr 14625: „okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy.”

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22.01.2008 r., I UK 210/07; z dnia 06.12.2007 r., III UK 66/07; z dnia 04.10.2007 r., I UK 111/07; z dnia 19.09.2007 r., III UK 38/07; z dnia 14.09.2007 r., III UK 27/07).

Na podstawie zgromadzonych dokumentów, w szczególności akt osobowych odwołującego oraz na podstawie zeznań świadków i odwołującego Sąd ustalił, że odwołujący pracując na stanowisku montera w okresie – nieprzerwanie – od 1 sierpnia 1973 r. do 31 stycznia 1979 r. w Zakładach (...) – P. wykonywał pracę w warunkach szczególnych określonych w Dziale III W hutnictwie i przemyśle metalowym, pod poz. 81 prace w hamowniach przy próbach silników spalinowych, wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. Uszczegółowienie powyższego wykazu zawarte jest w Zarządzeniu nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z 30 marca 1985 r. w sprawie pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. 1985 r., Nr 1-3, poz. 1), gdzie pod pozycją 81pkt 3 wymienione jest stanowisko pracy montera - mechanika silników spalinowych.

Powyższe oznacza zatem to, iż odwołujący spełnił trzeci z warunków przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, czyli 15 lat pracy w warunkach szczególnych, uwzględniając okresy:

- od 1 sierpnia 1973 r. do 31 stycznia 1979 r. w Zakładach (...) P. (5 lat + 6 m-cy + 0 dni),
- od 1 lutego 1979 r. do 11 kwietnia 1990 r. w (...) S.A. (11 lat + 2 m-ce + 11 dni),

**łącznie – 16 lat, 8 miesięcy, 11 dni.**

Przy ustaleniu, że odwołujący wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych orzeczono jak wyroku na podstawie w/w przepisów i art. 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c., przyznając odwołującemu prawo do emerytury w wieku obniżonym z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 1 marca 2015 r., tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym zgłoszono wniosek (art. 129 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej).

/-/ Maciej Nawrocki